

Az első magyar magán poliklinika viszontagságos története

Dr. Szauder Ipoly

*In memoriam dr. Bezerédi János
(1954–2025)*

Ezzel az írással dr. Bezerédi János belgyógyász, háziorvos, informatikus képesítésű kedves kollégámnak-barátomnak szeretnék emléket állítani. Kiváló orvosként ezek életét mentette meg, de ezt a mindig segítőkész, jólelkű embert testi-lelki derű és frissesség mellett vártalanul ragadta el a halál. Alábbiakban a kevésbé ismert, a poliklinikai betegellátásbeli kreativitását innovatív megoldásait is szeretném ismertetni.

A kezdet

Egy fővárosi nagynevű intézet kardiológia osztályán barátkozott össze dr. Bezerédi János belgyógyász, informatikus és dr. Szauder Ipoly belgyógyász, kardiológus a Medisan poliklinika megvalósítói-vezetői, mivel nem voltak megelégedve kiszolgáltatott beosztotti helyzetükkel. Bezerédi dr. örömmel és igen kreatív ötletekkel fogadta Szauder dr. javaslatát, miszerint egy valódi sokszakmág magán szakrendelőt, poliklinikát hozzanak létre (a Medisan nevet javasolta, a medi-medicina, a sanitas-egészség szavak mellett, a japán san megtisztelő megszólítás, és az angol sun szó áthallása miatt). A várva várt rendszerváltozás megtörténte után, a Medisan Poliklinika (Kft.) működése 1990-ben indult el. Bízva a kormányzat ígéretében, hogy hamarosan bevezetik a szektorsemleges finanszírozást, azaz a magánrendelők is kapnak díjat az egészségbiztosítótól, valamint a magán egészségbiztosítóktól is.

A Vállalkozásfejlesztési Alapítványból kaptak 8 millió forintot, kétéves törlesztésű türelmi idővel. Összesen 13 millió Ft-ot fektettek a klinikába, amelyhez a Dózsa György úthoz közel, a VI. kerületi Marek József utca 31-ben a Kézműipari Vállalat 200 négyzetméteres üzemorvosi rendelőjét bérelték ki, átalakították és felújították. Közgazdással üzleti tervet is készítettek, amelyben az állt, hogy két-három éven belül a magas hitelkamatok ellenére is elérhetik a nullszaldót.

Persze akkor még nem tudták, hogy egy vállalkozáshoz nem elég az ötlet és a megvalósítás, de azt működtetni is tudni kell, és ez sehol sem igazabb, mint egy orvosi rendelő esetében.

Vásároltak és lízingeltek sok orvosi műszert és berendezést, adatnyilvántartásra, a betegek követésére

pedig számítógépláncot, mindenből lehetőleg a legmodernebbet. Pár százezer forintot kiadtak ugyan, némileg ötletszerűen, hirdetésekre, ám ezekre ugyancsak ötletszerűen estek be a betegek. Bezerédi dr. szervezésében, ötleteivel Szauder dr. tucatnyi, a laikusokat tájékoztató orvosi közleményt írt (Népszabadság, Magyar Hírlap, Heves megyei, Vásárhelyi Hírlap), amelyekben a Medisant is reklámozta. Egészségtető is volt a Magyar Hírlapban: a helyes választ beküldők között a Medisan Poliklinika minden héten 3 x 1 db alapszűrést sorolt ki. Bezerédi dr. megkeresett számos céget, vállalatot: megszüntetett üzemorvosi rendelőjük helyett velük kössenek szerződést, ám rövidesen kiderült: a vállalatoknak olcsóbb, ha dolgozóikat az SzTK-ba küldik. Egyedül a Hírközlési Főfelügyelettel sikerült a vezetők, dolgozók szűrésére és üzemorvosi ellátására szerződést kötni, ámde amikor ott igazgatóváltás volt, lecserelték a Medisant.

Fekvőbetegnél – házhoz menve – a teljes körű kivizsgálás nem került többbe, mint 1200 forint. Egyéb vizsgálatok sem voltak drágák: EKG 400 Ft, szemészet 900 Ft, belgyógyászati vizsgálat EKG-val 1500 Ft, nőgyógyászati vizsgálat 1500 Ft, kardiológiai vizsgálat terheléses EKG-val 1800 Ft, laboratóriumi vizsgálat 150–180 Ft, teljes körű menedzserszűrés pszichológiai dietetikai tanácsadással, életmód tanfolyammal, számítógépes követéssel 19 900 Ft.

Nem ringatták magukat illúziókba: addig, amíg a társadalombiztosítás nem fizeti ki a beteg helyett az itteni gyógyítást, addig vagy a pénzesebb, igényesebb, vagy a csalódott betegek lehet számítani. De a körzeti orvosnak adott pár százas még mindig kevesebb volt...

Szakmai profilok, működtetése

- Bezerédi dr. belgyógyász informatikusi tudásával az akkor még ritkaságnak számító komplex számítógépes adatrögzítéseken túl, ezzel a betegek követése, komplex alap és menedzser szűrővizsgálatok megszervezése, újdonságként a környezeti ártalmaknak kitett személyeknél is, valamint a napi kapcsolattartás betegekkel, cégekkel.

- Szauder dr. a Péterfy kórház kardiológus főorvosaként jó kapcsolatot alakított ki a társszakmákkal és ezek jeles képviselőivel, akik elválták, hogy munka után a közeli Medisanban dolgozzanak.
- A Medisan Poliklinikán elérhetőek voltak: belgyógyászati, kardiológiai, nőgyógyászati, urológiai, proktológiai, gégészeti, szemészeti, fogorvosi rendelés, ultrahang és röntgen, laboratóriumi vizsgálatok. Különlegességek, mint allergológiai, diabetológiai vagy angiológiai, pszichiátria rendelesek.

Hazánkban elsőként bevezetett, szakmai protokollok, műszeres eljárások

- Bezerédi dr. dolgozta ki a rizikófaktorok hatásainak csökkentésére, a kardiovaszkuláris betegségek prevenciójára alkalmas, itthon kevésbé ismert speciális életmód program számítógépes követését módosítását.
- Heartfax: az első hazai telemedicinális kardiológiai alkalmazás. Szauder dr. javaslatára a szív-betegeknek bérelhető otthoni EKG, ami telefonvonalon (faxon) közvetítette a felvételt a poliklinikára, ahol értékelték és értesítették a beteget szükséges beavatkozásról-gyógyszer módosításról.
- Korát megelőzően Bezerédi dr. javaslatára a Zöld jövő Környezetvédelmi Egyesülettel: komplex szűrővizsgálat a környezeti ártalmaknak kitett személyeknél. Nagytétény Metallochemia: a környéken élőknek magas volt a daganatos, kardiovaszkuláris tüdőkeringsi betegségek aránya. Kérdőív, fizikális belgyógyászati, gégészeti onkológiai, mellkasi röntgen, EKG hasi UH, laboratórium.
- dr. Balkányi László belgyógyász munkatársunk javaslatára és aktív közreműködésével: 3E program: Erőnlét, Életmód, Egészség című menedzszűrő. Vizsgálat és tanácsadás amerikai minta alapján nemre, korra, rizikófaktorokra társbetegségekre bontva: mellkasröntgen, terheléses EKG, hasi UH, légzésfunkció, laboratóriumi vizsgálatok, szemészet, nőgyógyászat, urológia.
- Ritka betegségeknek konzultációs lehetőségeket biztosítottak nemzetközileg elismert szakemberek bevonásával.
- Bezerédi dr. javaslatára az Olympotechnik Kft szervezésében az orvosi műszereket gyártó és forgalmazó Eldan izraeli cég a legkorszerűbb technikát képviselő terápiás eszközökből kettőt

mutatott be a Medisan Poliklinikán. A Therna Spec 600 prosztatakezelő berendezés a prosztatanagyobbodás műtét nélküli kezelésére szolgált. A Lithotripter olyan vesekőzúzó berendezés, amely érzéstelenítés és műtét nélkül biztosította a kő fájdalommentes eltávolítását. A magánpraxisban jól használható hőlég-sterilizálót, az egyszer használatos eszközöket, a szív- és érrendszeri kockázatú tényezők kiszűrésére szolgáló gyorseszteket mind bemutatták. Mindezeknek referenciahelye a Medisan volt.

Végjáték

Hiába kérvényezték az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóságon az 1992. évi X. törvény 13. § alapján: „13. § A T. Alap kezelője az Egészségbiztosítási Felügyelő Bizottság egyetértésével gyógyító-megelőző szakellátásra, e körbe tartozó egészségügyi szolgáltatásokra a 12. §-ban említett intézményeken túl – kormányrendeletben szabályozott módon – megállapodást köthet egyházzal, alapítvánnyal, egészségügyi vállalkozással és magángyakorlatot folytató orvossal”, a magán járóbeteg szakellátás anyagi támogatását, elutasították.

Hiába ajánlották fel a Főváros Önkormányzat összes dolgozójának emeltszintű szűrővizsgálatát, és több tucatnyi céget kerestek meg, mindhiába.

Nem tudták a nyolcmillió forintnyi bankkölcsönüket törleszteni, Tb- és APEH-tartozásaikat fizetni. Két éven át egyetlen fillért sem vettek ki a vállalkozásukból, csupán a személyzetet fizették, sokszor saját zsebből fizették ki a munkatársak bérét. Rá kellett döbbenniük, hogy nincs fizetőképes kereslet. És az egészségbiztosítás reformja sem történt meg és a magánorvosok finanszírozása sem szerepelt a (magán)biztosítók kínálatában. A betegeknek pedig kevés a pénzük.

Itt a kör bezárult, a Medisan is. Pedig kár volt érte, hiszen rengeteg munka, tudás, akarat, gyógyítóerő s nem utolsósorban az ellátatlan betegek egészsége veszett kárba. A bankkal nem sikerült megegyezni, hiába ajánlottak fel a banki dolgozók, hozzátartozók számára széles körű menedzser-szűrővizsgálatot a kölcsönfizetés halasztására. Csődeljárás zajlott le, a bank megkapta a röntgengépet, az ultrahang- és az EKG-, számítógépeket egyéb műszereket, ám aligha ment velük sokra. Hiszen használt orvosi műszerekből túlkínálat volt, és a könyv szerinti értékük harmadáért sem lehetett értékesíteni. Talán csupán egy-két évet kellett volna kihúzniuk, túlélniük, hiszen addigra a nagyobb betegforgalom, a megbiztosítás új rendszere és talán néhány vállalkozó tőkeinjekcióval átsegíthette volna a klinikát a krízisen.